

*А. М. Притула,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри кримінального права, процесу та криміналістики
Інституту національного та міжнародного права,
Міжнародний гуманітарний університет*

ЩОДО ПОЛОЖЕНЬ НАКАЗУ № 931 ВІД 14.11.2012 РОКУ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

14.11.2012 року Адміністрацією Державної прикордонної служби України було видано наказ № 931 «Про затвердження Інструкції про порядок дій посадових осіб органів (підрозділів) охорони державного кордону під час затримання осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, без ухвали слідчого судді або суду та порядок подальшої взаємодії органів (підрозділів) охорони державного кордону з органами досудового розслідування», у пункті 2.1. якого вказано: «Уповноважена службова особа без ухвали слідчого судді або суду має право затримати особу, підозрювану у вчиненні злочину у сфері охорони державного кордону, за який передбачено покарання у виді позбавлення волі, за умови:

- якщо цю особу застали під час вчинення злочину або замаху на його вчинення;
- якщо безпосередньо після вчинення злочину очевидець, у тому числі потерпілий, або сукупність очевидних ознак на тілі, одязі чи місці події вказують на те, що саме ця особа щойно вчинила злочин».

Тлумачення цього положення наказу дає змогу прийти до наступного:

1. Згідно Розділу XIV Особливої частини Кримінального кодексу України «Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації» до злочинів у сфері охорони державного кордону відноситься лише ст. 332 «Незаконне переправлення осіб через державний кордон України».

2. Проте згідно п. 5 статті 19 Закону України «Про Державну прикордонну службу України» та п. 17 Положення про Державну прикордонну службу України, на виконання яких було видано вищевказаний наказ, на Державну прикордонну службу України покладаються: організація запобігання кримінальним та адміністративним правопорушенням, протидію яким законодавством віднесено до компетенції Державної прикордонної служби України, їх виявлення та припинення, здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення згідно із законами.

3. Положення п. 2.1 Наказу Адміністрації ДПС України неправомірно звужують межі повноважень уповноважених службових осіб (посадових осіб органу (підрозділу) охорони державного кордону, які безпосередньо виконують завдання з охорони державного кордону України) Державної прикордонної служби України.

4. Керуючись цим положенням вищевказаного наказу можливо буде не затримувати осіб, які займаються контрабандою товарів, вільний обіг яких обмежено або заборонено; контрабандою наркотичних, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів та фальсифікованих лікарських засобів; торгівлею людьми; незаконним рибним промислом у виключній (морській) економічній зоні України; незаконним проведенням підводних робіт на об'єктах підводної культурної та археологічної спадщини та низкою інших злочинів, протидію яким законодавством віднесено до компетенції Державної прикордонної служби України.

5. Згідно п. 9 Положення про Державну прикордонну службу України: Адміністрація Держприкордонслужби України у межах своїх повноважень, на основі і на виконання Конституції та законів України, актів і доручень Президента України, актів Кабінету Міністрів України видає накази і директиви, які підписує Голова Держприкордонслужби України, організовує і контролює їх виконання.

6. Зазначені положення Наказу № 931 від 14.11.2012 року суперечать діючому законодавству, матимуть своїм наслідком вчинення корупційних правопорушень військовослужбовцями, зокрема ухилення їх від виконання службових обов'язків та потребують приведення у відповідність чинному законодавству.

Висновок. З урахуванням вищевикладеного, вважається за доцільне викласти п. 2.1. вищевказаного наказу № 931 від 14.11.2012 р. Адміністрації Державної прикордонної служби України у наступній редакції:

«Уповноважена службова особа без ухвали слідчого судді або суду має право затримати особу, підозрювану у вчиненні злочинів, протию яким законодавством віднесено до компетенції Державної прикордонної служби України, за який передбачено покарання у виді позбавлення волі, за умови:

- якщо цю особу застали під час вчинення злочину або замаху на його вчинення;
- якщо безпосередньо після вчинення злочину очевидець, у тому числі потерпілий, або сукупність очевидних ознак на тілі, одязі чи місці події вказують на те, що саме ця особа щойно вчинила злочин».

О. С. Саїнчин,
доктор юридичних наук,
професор кафедри кримінального процесу та криміналістики
Інституту права ім. Володимира Сташиса,
Класичний приватний університет

АМНІСТІЯ «ЗЛОДІВ В ЗАКОНІ» У ГРУЗІЇ ЯК МОЖЛИВИЙ ДЕСТАБІЛІЗАЦІОННИЙ ФАКТОР КРИМІНОГЕННОЇ ОБСТАНОВКИ В УКРАЇНІ

Згідно норм Кримінального кодексу Грузії [4] особа, яка є «злодієм в законі» та підтверджує цей свій статус, може бути засуджена до певного терміну ув'язнення та утримується у єдиній в світі тюрмі, де відбувають покарання «королі злочинного світу». Це тюрма № 7, яка розташована на околиці столиці Грузії – Тбілісі.

У 2012 році у Грузії пройшли вибори народних депутатів та Президента країни. Певним кроком новообраного президента, наприкінці 2012 року, стало амністування усіх 47 осіб вказаної категорії та надання їм можливості у триденний термін покинути країну. На свободі вже найнебезпечніші з них: Володимир Дзоценідзе – «Валера Кутаїський», Элгуджа Дигмелашвілі – «Гуджа», Реві Дарахвелідзе – «Реві», Бесо Папіашвілі – «Бес», Георгій Каранадзе та Реваз Сескурія. Усі вони раніше жили в Україні та були депортовані у різні часи до Грузії або Росії. Виникає питання, – а куди вони поїдуть, або де будуть мешкати та вести свій злочинний образ життя?

З кримінологічної точки зору та за підрахунками управлінь по боротьбі з організованою злочинністю в Росії «злодіїв в законі» мешкає 28, один у Молдові, чотири у Білорусії, чотири – у Азербайджані та вісім – в Україні. З них: Слюсаренко